

ZUIDPOOL

Tsjechov **Drie
Zusters**

Olga Sofie Decleir
Irina..... Yevgenia Brendes
Masja Greet Verstraete
Tsjeboetykin Erik Van Herreweghe
Toezenbach Lukas De Wolf
Soljony..... Flor Decleir
Anfisa..... Kristien Arras
Ferapont..... Jacques De Bock
Versjinin Koen van Kaam
Andrej Jan Hammenecker
Koelygin Jan van Hecke
Natasja..... Kaat Hellings

Regie **Jorgen Cassier**

Tekst **Anton Tsjechov (1901)**

Lichtontwerp **Harry Cole**

Kostuumontwerp **Andrea Kränzlin**

Assistentie Kostuumontwerp **Alix Meulemans**

Techniek **Eva Dermul & Thomas Cuyckens**

Tourmanagement **Elke Verschueren**

Productie **ZUIDPOOL**

Met dank aan **Liane Scharff, Martin Blank, Mariette Cornille, Anna Hofkens, Mirthe Hofkens, Olivia Engels, Roman Engels, Lowie Verhoeven**

Ter nagedachtenis van **Jos Van Vlierberghe en Ann Vermeiren**

Versjinin

over twee driehonderd jaar
breekt een nieuw leven aan vol geluk
waar wij natuurlijk niets aan hebben
maar dààr leven wij nu voor
daar werken wij en lijden wij voor
wij creëren het
en dat is de enige zin van ons bestaan
òns geluk zo je wil

Masja lacht in stilte

Toezenbach wat is er

Masja ik lach al de hele dag
al van toen ik wakker werd

DE MILDE ABSURDITEIT VAN HET DAGELIJKS LEVEN

Anton Tsjechov bracht al verschillende jaren de winters door in Odessa, omdat die in Moskou te koud waren voor zijn snel achteruitgaande gezondheid. Hij begon, ook tijdens het schrijven van 'De drie zusters', hard te lijden aan de gevolgen van zijn tuberculose. Hij schrijft in een brief aan Olga, zijn vrouw in Moskou: 'Ik heb de indruk dat De drie zusters mij uitgeput hebben, of tenminste dat ik het schrijven beu ben: ik ben verouderd. Ik weet niet hoe het moet. Ik zou het schrijven vijf jaar moeten opgeven, vijf jaar reizen en dan terugkeren en mij weer aan het werk zetten.' En op 26 januari van het jaar 1901 vertrok hij op reis naar Italië. Maar het verwonderde hem dat hij geen nieuws hoorde over zijn stuk. Was het uiteindelijk voor het publiek opgevoerd? Was dat stilzwijgen het bewijs van een mislukking? Slechts enkele dagen later (wegens zijn talrijke adreswijzigingen) vernam hij dat de première van De drie zusters had plaatsgevonden op 31 januari 1901. Nemirovitsj-Dantsjenko verzekerde hem per telegram dat het stuk veel succes had gekend, al scheen het tweede bedrijf wat langdurig uitgevallen te zijn. Dit bericht stemde niet helemaal met de waarheid overeen. Publiek en kritiek waren, van begin tot einde, bevreemd geweest door de schijnbaar onsamenhangende dialogen, de lange perioden van stilte, het ontbreken van actie, de aarzelende evolutie van de personages. In de eerste lofuitingen die hij ontving, vermoedde Tsjechov al gauw een soort beminnelijke samenzwering. Van al zijn vrienden was Lavrov, hoofdredacteur van De Russische Gedachte, de enige die eerlijk voor zijn mening uitkwam: 'Een succes? Niet zo uitgesproken als dat van De meeuw, maar voor mij meer kostbaar en betekenisvol.'

Tsjechov brak zijn reis door Italië ontgoocheld en huiverend af, en toen hij totaal uitgeput 's nachts in Jalta aankwam, schreef hij aan zijn zus en vrouw, die in het stuk de rol van Masja vertolkte: 'Ik heb niet geslapen, ik weet niets over Moskou, over mijn stuk. Ik wacht op een gedetailleerd telegram.'

Nog eer hij de besprekingen in de pers gelezen had, wist hij dat zijn stuk niet begrepen was. Dat had hij verwacht. Maar hij had tevens het voorgevoel dat De drie zusters zich in de loop der jaren zou opdringen aan hen, die nu kritiek hadden op de traagheid en het ontbreken van effecten.

Hoe ouder Tsjechov werd, hoe meer hij ervan overtuigd was dat wat hij schreef een afspiegeling was van het leven. Geen spectaculaire gebeurtenissen, geen grote woorden, geen heroïsche gedragingen, maar een doffe, intieme, aangrijpende muziek, schaduwvlakken, vragen zonder antwoord, de milde absurditeit van het dagelijks leven dat ons, stap na stap, onvermijdelijk naar de

finale afgrond leidt. Aan een student had hij vroeger uitgelegd dat zijn toneel niet bestemd was om het publiek aan het huilen te brengen, zoals Stanislavski dacht, maar om het te doen nadenken over de menselijke staat : 'Ik wilde de mensen gewoon, in alle eerlijkheid, zeggen : bekijk uzelf, zie hoe slecht en op welk een vervelende manier u leeft. Het belangrijkste is dat de mensen dat begrijpen; en als zij dat begrijpen, zullen zij zeker uit zichzelf een ander en beter leven creëren. Ik zal het niet meer meemaken, maar ik weet dat alles anders zal zijn, dat niets nog zal lijken op het leven van vandaag.' Dit idee legde hij ook vast in zijn aantekeningen : 'De mens zal beter worden als wij hem aan zichzelf hebben getoond zoals hij is.'

Hij bleef er zich anderzijds bewust van dat dit in feite niet meer was dan een vage hoop, een troostende en een beetje onredelijke droom, en hij rekende niet op één of andere sociale, psychologische of politieke omwenteling om deze tot werkelijkheid te maken...

Jorgen Cassier

gebaseerd op de biografie van Anton Tsjechov door Henri Troyat in vertaling van Clem Schouwenaars, uitgeverij de Prom

“In ‘Drie Zusters’ laten de acteurs elkaar schitteren”

Gesprek met Sofie Declair en Koen van Kaam

Met twaalf acteurs brengt Zuidpool een echt ensemblestuk. Koen van Kaam en Sofie Declair staan mee op scène. We troffen hen in oktober in volle voorbereiding op ‘Drie Zusters’.

Is het moeilijk om je eigen stempel te drukken op een echte klassieker als ‘Drie Zusters’?

Sofie “Ik denk dat het goed is om niet te veel andere versies gezien te hebben. Zo kan je heel vrij denken. Je kan dan natuurlijk toevallig op hetzelfde komen als een voorganger. (lacht) Maar dat gebeurt niet vaak.”

Koen “Een stuk is een momentopname. Je maakt geen theater ten opzichte van andere voorstellingen. De illusie om uniek te zijn in een opvoering van Tsjechov, die moet je snel laten varen want alles is al gedaan.”

Weten jullie nog van waar het idee kwam om dit stuk te brengen?

Koen “Dit lag al lang op het schap. Toen ik het opnieuw las, vond ik het zo mooi hoe een groep mensen op het punt staat een heel grote, onomkeerbare verandering te ondergaan. We schrijven 1900, de industrialisatie is op gang en de Eerste Wereldoorlog en de Russische revolutie komen eraan. En die mensen vragen zich af of ze een verantwoordelijkheid dragen voor de volgende generaties. Tsjechov laat zijn personages verlangen naar iets wat niet bestaat, terwijl ze dat zelf ook wel weten. Ze hopen, maar moeten hun verwachtingen bijstellen.”

Sofie “Ze zitten vast in een situatie waar ze niet uit raken. Niet zo onherkenbaar, denk ik. Daarom blijft dit stuk de moeite waard om opgevoerd te worden. Wat zeggen ze nu weer in Rusland als ze naar een opvoering van ‘Drie Zusters’ gaan?”

Koen: “‘We gaan kijken hoe het met de drie zussen is.’ Ze beschouwen hen als goeie oude kennissen die ze gaan bezoeken. Op elk moment in je leven betekent het stuk iets anders. Dat is heel mooi, heel Russisch. Tsjechov schetst een beeld van de mens als een verlangend wezen. Uit dat verlangen komt lijden en uiteindelijk het besef dat je niet zo heel veel betekent. (lacht) En dan mag je weer gaan. Dat klinkt loodzwaar, alsof je doodskist al genageld wordt. Maar het mooie aan

Tsjechov is dat hij dat grappig vindt en ook ontzettend ontroerend. Hij schrijft erover met zeer veel warme, genereuze humor en dat maakt hem tot een grote meneer.”

Is het thema familie belangrijk in dit stuk?

Sofie “Absoluut, anders zou het deze titel niet dragen. In onze versie zou je kunnen denken dat de oudste zus een soort moeder is van de jongste.”

Koen “Wie daar als een soort geest overheen hangt, is de vaderfiguur die gestorven is. De grote generaal, de reden waarom ze vanuit Moskou in een provinciestadje terecht gekomen zijn. Je hebt heel sterk het gevoel dat die familie ooit geglansd heeft. Een generaal, de hoogste rang in het leger, een veelbelovende familie, mooie meisjes...”

Sofie “Als hij overlijdt, stort dat in elkaar.”

Koen “Het toont dat het leven is wat je overkomt, terwijl je andere plannen had. Als je een parallel wilt trekken met vandaag, herken ik dat gevoel van verweesd zijn. We hebben scheiding van kerk en staat, een parlementaire democratie, relatieve vrijheid. Maar blijkbaar is het geluksgevoel van de mensen niet ongelooflijk groot.”

Voor jou is er letterlijk een familieband, Sofie. Jouw broer Flor speelt ook mee. Welk gevoel geeft dat?

Sofie “’t Is toeval dat we samen op scène staan, maar ik vind dat wel fijn. Misschien komen we wat dichterbij elkaar, wat ik alleen maar prettig vind. Want wij komen niet uit eenzelfde gezin, ik was ook al twintig toen hij geboren werd. Dit wordt zijn eerste theaterproductie. Ik mag daar van dichtbij getuige van zijn, dat vind ik wel prettig. (lacht)”

Jullie noemen ‘Drie zusters’ hét spelersensemblewerk van Zuidpool. Leg dat eens uit?

Koen “Wat heel mooi is aan dit stuk is dat er geen hoofdrollen zijn. Er staan twaalf acteurs op scène. Als acteur maak je voor de helft de andere. Het is constant elkaar kansen geven, elkaar laten schitteren. Dat bedoelen we met een ensemblestuk.”

Tekst van Matthias Van Milders in opdracht van CC Berchem, hier gebruikt met vriendelijke toestemming van CCBe en de auteur.

ZUIDPOOL voorjaar 2019

Z U I D P O O L P R O D U C T I E S

'DRIE ZUSTERS'

ZUIDPOOL

30/01 – 16/03

'DE FELOMSTREDEN KROON EN DEERNISWEKKENDE DOOD VAN KONING EDWARD EN ZIJN FAVORIET, JONKHEER GAVESTON, ONDER WIENS BETOVERING HIJ ZICH AFKEERDE VAN ZIJN KONINGIN EN KROONPRINS, TOT STEEDS GROTERE WOEDE VAN DE VERZAMELDE ADEL EN HET VOOR DE REST ONWETENDE GEWONE VOLK (VRIJ NAAR CHRISTOPHER MARLOWE)'

ZUIDPOOL & TOM LANOYE 19/05 DERNIÈRE

M A A K R E S I D E N T I E S

'KONINGSKLOOTE'

DE.PLOEG

26/02 PREMIÈRE

'FLECTIE: CARTOON NETWORK'

RINO SOKOL

26/04 PREMIÈRE

'A PERFORMANCE BY KAREL TUYTSCHAEVER & MAARTEN HEIJNENS'

KAREL TUYTSCHAEVER & MAARTEN HEIJNENS
23/05 PREMIÈRE

S C H R I J F R E S I D E N T I E S

MARGOT DE LEY

28/02 FINISSAGE

PETE WU

12/04 FINISSAGE

MATTHIAS HELLEMANS

31/05 FINISSAGE

DENIZ POLATOGLU, CAROLINA MACIEL DE FRANÇA, SASCHA REUNES & IKRAM AOULAD
28/02 FINISSAGE

A U T O U R D E L A T A B L E

AUTOUR DE LA TABLE #3= ‘+’

JUICY DUNE IJSSELMUIDEN @& SASCHA BORNKAMP

24/04

AUTOUR DE LA TABLE #4= ‘WHERE THE FUCK AM I’

RUUD HORRICHS

04/05

H O R S C A T É G O R I E

‘MASSASTRANDINGEN’

MOYA DE FEYTER

29/05

ZUIDPOOL is Jorgen Cassier, Koen van Kaam, Flore Opsomer, David Cornille, David Van Hove, Anne Straetmans, Liesbeth Verberck & Jelle Spruyt.

De Vlaamse Overheid investeert in de werking van **ZUIDPOOL**.

Vlaanderen
verbeelding werkt

ZUIDPOOL

ZUIDPOOL

agenda

JANUARI 2019

WO 30/01..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL CC BRUGGE, BRUGGE
DO 31/01..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL CC BRUGGE, BRUGGE

FEBRUARI 2019

DI 05/02..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL 30CC, LEUVEN
WO 06/02..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL CCHA, HASSELT
VR 08/02..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL CCBE, BERCHEM
ZA 09/02..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL CCBE, BERCHEM
ZO 10/02..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL CCBE, BERCHEM
DO 14/02..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL CC 'T SCHALIKEN, HERENTALS
ZA 16/02..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL CC SINT-NIKLAAS, SINT-NIKLAAS
DI 19/02..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL NTGENT, GENT
WO 20/02..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL NTGENT, GENT
VR 22/02..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL HET NATIONALE THEATER, DEN HAAG (NL)
MA 25/02..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL DE BOGAARD, SINT-TRUIDEN
DI 26/02..... 'KONINGSKLOOTE' DE.PLOEG ZUIDPOOL, ANTWERPEN
WO 27/02..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL CC DE STEIGER, MENEN
DO 28/02..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL CC DE WERF, AALST
DO 28/02..... FINISSAGE SCHRIJFRESIDENTIE MARGOT DE LEY ZUIDPOOL, ANTWERPEN

MAART 2019

ZA 02/03..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL THEATER ROTTERDAM, ROTTERDAM (NL)
DO 07/03..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL DE BRAKKE GROND, AMSTERDAM (NL)
VR 08/03..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL DE BRAKKE GROND, AMSTERDAM (NL)
WO 13/03..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL CC DE WESTRAND, DILBEEK
VR 15/03..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL ARSENAAL/LAZARUS, MECHELEN
ZA 16/03..... 'DRIE ZUSTERS' ZUIDPOOL LIERS CULTUURCENTRUM, LIER

APRIL 2019

VR 12/04..... FINISSAGE SCHRIJFRESIDENTIE PETE WU ZUIDPOOL, ANTWERPEN
WO 24/04..... AUTOUR DE LA TABLE #3: '+' JUICY DUNE IJSSELMUIDEN & SASCHA BORNKAMP ZUIDPOOL, ANTWERPEN
VR 26/04..... 'FLECTIE: CARTOON NETWORK' RINO SOKOL ZUIDPOOL, ANTWERPEN

MEI 2019

ZA 04/05..... AUTOUR DE LA TABLE #4: 'WHERE THE FUCK AM I?' ..RUUD HORRIGHS / DE EENZAMEN ZUIDPOOL, ANTWERPEN
ZO 19/05..... 'DE FELOMSTREDEN KROON EN DEERN..' ZUIDPOOL & TOM LANOYE BOURLA, ANTWERPEN (ANTWERPSE KLEPPERS)
DO 23/05..... 'A PERFORMANCE BY ...' KAREL TUYTSCHAEVER & MAARTEN HEIJNENS ZUIDPOOL, ANTWERPEN
WO 29/05..... 'MASSASTRANDINGEN' MOYA DE FEYTER ZUIDPOOL, ANTWERPEN
VR 31/05..... FINISSAGE SCHRIJFRESIDENTIE MATTHIAS HELLEMANS ZUIDPOOL, ANTWERPEN

JUNI 2019

DO 27/06..... FINISSAGE SCHRIJFRESIDENTIE DENIZ POLATOGLU, CAROLINA MACIEL DE FRANÇA, SASCHA REUNES & IKRAM AOULAD ...
..... ZUIDPOOL, ANTWERPEN